

KARIŠKIŲ ŽODIS

Leidžiamas Krašto Apsaugos Ministerijos Literatūros skyriaus

Kaina. 3 mėnesiams: karščiams 6 auksinai. Atskiri numeriai 60 skatikų.

Eina vieną kartą į savaitę.

Adresas: Krašto Apsaugos Ministerijos Literatūros skyrius (Gedimino g-vė Nr. 19).

Nr. 24

Kaunas, spalio mėnesio 31 diena

1919 m.

Iš Lietuvos Kariuomenės Įsakymų.

Atsargumas rašant laiškus.

1919 m. Rugsėjo 6 d. Kadangi siutinėjamoje tarp fronto ir užpakalio korespondencijoje gali būti vedama agitacija bei šiaip jau daroma bledingą ant kareivių įtakmę, o taipgi tyčiomis bei per neatsargumą suteikiamos kenksmingos armijai žinios apie esančias fronte kariuomenės dalis, todėl išsakau visų dalių viršininkams paaiškinti savo pavaldiniams, kad panašios žinios laiškuose rašyti griežtai draudžiamos, o prasizengę šiame dalyke bus smarkiai baudžiami.

L. e. p. Krašto Apsaugos Ministerio pas.: Karininkas ŽADEIKIS. Juridinio Skyriaus Viršininkas Karininkas KRASAUSKAS.

Del šviesuomenės mobilizacijos.

Spalio 23 d. 1919 m. Skelbiu apgarsinimui, Lietuvos piliečiai, mobilizuoti š. m. birželio mėn. 20 d., užbaigę mokslą nemažiau 4 klasių gimnazijos, § 15 raidžių F. ir C. (mokytojai, studentai ir mokiniai) naujokų šaukimo įstatų Laikinosios Vyriausybės užtvirtintų š. m. rugsėjo m. 27 d. negali būti paleidžiami iš karo tarnybos, kadangi tie įstatai veikia tik nuo dienos paskelbimo ir tik ateinančiam laikui, o ne praėjusiam.

Krašto Apsaugos Ministerio Padėjėjas
Pasirašė: Karininkas MERKIS. Mobilizacijos Dalies
Viršininkas Karininkas GEDRAVIČIUS.

Draudžiama pardavinėti kariškiesiems rubai.

1919 m. Spalio 24 d. Linkęs prie prasikaltimų višvomenės elementas stengiasi supirkinėti iš mažiau susipratusių kareivių apsilvilkimą, avalinę ir kitus esančius pas juos valstybinius daiktus. Šiuo draudžiama visiems civiliams asmenims įgyti koku nors būdu iš kareivių bet kokius esančius pas juos ar jų globoje valstybinius daiktus. Kadangi amerikoniškos formos drabužiai ir avalinė nešiojami vien tik kariškiais, tai suvėjams ir kūrpiams draudžiama priimti nuo kareivių drabužius ir avalinę persiuvimui o dažylėms perdažymui. Reikalui atsitikus drabužiai ir avalinė gali būti persiūti tik su raštišku dalies viršininko leidimu.

Visos Lietuvos karo komendantams ir milicijai griežtai įsakau prižiūrėti šio įsakymo pildymą ir jį pa-

skelbti savo apskrčiuose; prasizengusius traukti atsa komybėn sulvg Ypatingų Krašto Apsaugos įstatų. Sugautus gi kareivius pardavinėjant valdiškus daiktus su iminėti ir teisti karo įstatais už Valstybės turto aik vojimą.

Krašto Apsaugos Ministerio Padėjėjas
Karininkas MERKIS. Tiekimų Skyriaus Viršininkas
Karininkas KOREVA.

Mūsų armijos veikimo apžvalga.

(Spalio 21 — 28 d. 1919 m.).

Dauguvos frontas.

Dauguvos fronto priešas neapreiškia bent kokio didesnio gyvumo. Antrą tarus, mes esame geroje prigities pozicijoje, ir sulyginamai negausiomis jėgomis galime pasekmingai ginti patogią Dauguvos liniją.

Spalio 21 d. nakties laiku priešas mėgino persikelti į mūsų pusę, bet buvo išsklaidytas mūsų užtvartos ugnimi.

Spalio 22 d. bolševikų artilerija apšaudė mūsų dešinio baro kasimus. O naktį priešininkas šaudė šautuvais, atidarė bombasvaidžių ugnį ir gausiai svaidė rankinių granatų.

Spalio 23 d. kairiajam sparne priešininko būrys slinko mūsų pusėn, bet ugnimi buvo išsklaidytas.

Spalio 24 d. dešiniajame bare įvyko sargybų susišaudymas. Vienas mūsų kareivių sunkiai sužeistas.

Spalio 25 d. pastebėtas didesnis judėjimas Daugpilės mieste ir gelžkely. Iš Daugpilės priešininkas apšaudė artilerija mūsų pozicijas, bet priverstas buvo nutilti. Mes paėmėme 4 belaisvius, jų tarpe du kariškius, visi 30-jo rusų pulko.

Šiaip reta diena praėina be didesnių ar mažesnių susišaudymų.

Santykiai su lenkais.

Matomai lenkams jau pradeda nusibosti duotojo žodžio laikytis. Tai vienur, tai kitur, kaip ir pirmiau,

įvyksta susirėmimų. Tiesa, didesnio veiklumo dar neparodo. Bet užtat tą laiką stengiasi suvartoti naujoms jėgoms pergrupuoti. Pirmiau panašiuose atvejuose lenkai sakydavo, kad tai viską daro dėl bolševikų, nors nieks negalėjo suprasti kokius bolševikus lenkai mato Lietuvoje. Dabar lenkai griebiasi naujo teisinimosi būdo, ir visame mato kolčakininkus. Visus naujus pergrupavimus jie teisinga tuo, būk tai rengiama prieš kolčakininkus, būk jie nori eiti pagelbėti „broliams lietuviams“ vyti vokiečių ir rusų.

Šit faktai. Nuo Varėnos ir Butrimonių lenkai traukia arčiau Alytaus. Žymiai sustiprino savo jėgas Dauguose ir Kalesninkuose.

Taipogi lenkai nutraukė didelių jėgų ties Šešuoiais, Poželva, Širvintais ir Gelvoniais. Ir veik kasdieną atvyksta vis nauji ešelonai iš Vilniaus.

Dauguvos fronte kur stovi mūsų sargybos, lenkai daro apkasus frontu į mūsų kariuomenę. Ir visur nuolatos tvirtina, kad tai prieš kolčakininkus. Atsirado Lietuvoje naujas priešininkas, tai lenkai visais būdais stengiasi suvartoti savo naudai tą naują mūsų priešininką.

Spalių 20 d. 22 val. lenkai skaičiuje apie 100 kareivių puolė mūsų sargybą aukštumoje 205, kuri yra 1 kilometras į šiaurę nuo Vištyčio. Dėl didelės tamsos mūsų kareiviai negalėjo duoti tinkamos atramos ir pasitraukė. Du mūsų kareivių paimta į nelaisvę, bet rytojaus dieną abu grįžo atgal.

Spalių 21 d., prieštaraudami savo pasižadėjimui, lenkai pasirodė Sližių dvare ir Galinionių kaime (Veprių srityje) apsikasė mūsų sargyba Karalinavos dvare (ties Biečiais). Kelioms dienoms praslinkus, lenkai darė bandymų eiti artyn Veprių, grobia ramius gyventojus.

Spalių 26 d. antrą valandą dienos į Sližių dvarą atvažiavo 30 lenkų legioninkų su 9 vežimais išgabenti dvarininko Raibučio turto. Patsai dvarininkas išbėgo į Lenkiją. Kareiviai paėmė geriausius dvaro arklius, prikrovė pilnus vežimus. Be to jie dar nušovė avių iš kumečių bandos. Išvažiuodami buvo manę suimti dvaro kontrolės komiteto pirmininką, bet šiam pasisekė pasislėpti.

Spalių 23 d. jie apšaudė mūsų sargybą viensėdyje netoli Abonėnų ir mėgino pulti sargybą Tadeliškių kaime, kursai yra tarp Jagelionių ir Daneliškių (Ziežmarių srityje).

Suvalkijoje lenkų užimtose vietose, lietuvių ūpas pakeltas, visi tik laukia ar greit pasivaduos iš lenkų jungo. Neapykanta padidėjo, kuomet lenkai paskelbė dviejų metų mobilizaciją ir priverstinai liepia prisirašinėti prie lenkų. Sąrašyje su bruzdėjimais Lenkijoje, lenkų kareivių ūpas puola. Ypač į kareivius veikia, kad lenkų valdžia nežiūri liaudies reikalų, pataikauja ponams. Kareiviai mato, kad ne geruoju juos varo į svetimas šalis, kur jie net negali susikalbėti su vietos gyventojais.

Kovoje su bermontininkais.

Ne nuo šios dienos įvyksta įvairių nesusipratimų vietose, kurios dar nepavaduotos nuo svetimų kariuomenių. Tiesa, mes turėjome savo komendantūras, bet tai yra nenormalis apsireiškimas, kuomet viename mieste yra dviejų ar net ir trijų kariuomenių komendantūros, ypač dargi ne tai, kad draugiškų, vieno tikslo siekiančių kariuomenių, bet priešingų. Todėl tai

įvyko susirėmimų su vokiečiais Šakiuose, Vilkaviškyje, o paskesniuoju laiku Šiauliuose.

Mes dar nebuvo minėję Radviliškio. Ten ištvirkusieji ir jokios valdžios neklausantieji vokiečių kareiviai daug kartų grąsino komendantūros kareiviams. Paskutinio mėnesio laikotarpiu ji buvo netgi tris kartus suimta. Žinoma jos turta visuomet išvogdavo.

Šiaulių kryptimi mes turime du priešus: apgautąjį rusą ir nieko nenorinčio pripažinti vokiečių, kurie daugumoje pereina prie Bermonto gaujų. Bet kuomet mūsų kariuomenė susiduria su tais naujos rūšies rusiškais vokiečiais, susišaudo, tai veik visuomet jie pakelia protestą jau kaip ne rusų formacijos būriai, o gryni vokiečiai, kurie nori kuogreičiausia grįžti į Vokietiją. Tuojaus protestuojame, kad mes kliudome jiems grįžti.

Galop priėjo prie to, kad ir šiose vietose kokiems tai tikslams reikalinga neutralė zona. Mums nuo to atsisakius, spalių 21 d. toji zonos linija bermontininkų buvo užimta karo jėgą pavartojus.

Broniruotam traukiniui padedant priešas puolė abi pus Šiaulių—Linkaičių gelžkelio. Mūšis buvo atkaklus, nelygus, priešas vartojo minasvaidžius ir bombasvaidžius. Po trijų valandų mūšio mes buvome priversti dėl nepatogių pozicijų apleisti Varėnų—Linkaičių—Paežerių liniją. Priešas buvo puolęs plačiu ruožtu, bet turėjo pasisekimą prie gelžkelio linijos, o sparnuose jo antpuoliai atmušti.

Paaikėjo, kad eidami mūšin, vokiečiai buvo girti. Delto tokie dideli jų nuostoliai.

Spalių 22 d. 10 val. prieš šarvuotas traukinys su pėstininkų dalimis buvo gan žymiai nužygiavęs gelžkelio Beisogalos link. Bet mūsų rezervams pradėjus juos mušti iš šono ir iš užpakalio, jis buvo priverstas trauktis atgal, turint didelių nuostolių. Šarvuotas traukinys taip pat apdaužytas mūsų artilerijos ugnimi. Kituose baruose judėjimo nepastebėta.

Tą pat dieną 18 val. toje pat kryptyje antrą sykį bandė šarvuotas traukinys slinkti, bet šautuvų ir artilerijos ugnimi sulaikytas.

Abiejų dienų mūšiuose mes turime 4 nukautus ir 12 sužeistų kareivių ir 2 karininkų; be žinios dingę 30 kareivių ir 3 karininkai. Priešo nuostoliai nelyginamai didesni. Anot žinių vien tik Radviliškyje jie palaidojo 40 nukautų.

Spalių 25 d. į Raseinių miestą atėjo keli šimtai vokiečių kareivių. Nuginklavo likusius kareivius ir miliciją. Komendantas su kareiviais pasitraukė.

Spalių 27 d. prieš grandinė buvo prisiartinus prie Pupių, bet antpuolis atremtas mūsų rinktinės ugnimi. Netrukus į Linkaičius atvyko šarvuotas traukinys, bet neprivažiavęs mūsų grįžo atgal.

Pietų Lietuvoje iš Kurše vėl pradeda rodytis Avalovo būriai. Prie Saločių ir kitų punktų buvo žvalgų susišaudymų.

Čia turime nurodyti, kad dalis vokiečių nori klausyti savo valdžios ir grįžti į Vokietiją. Taip spalių 20 d. Rozalino bare prie mūsų buvo atėjusi delegacija prašyti, kad į juos nešaudyti, nes jie važiuoja namon.

Spalių 17 d. iš vakarų nuo Radviliškės atėjo 10 raitelių, paliko ginklus ir sakė nenorį čia kariauti. Apskritai jų tarpe žymus subruzdimas. Tik mažesnė dalis prisideda prie Bermonto gaujų, tikėdamasi pasiplėsti, bet mūšiuose ji nerodo patvarumo.

Karininkas S - tis.

Lenkų kėsinimaisi Suvalkijoje.

Spalių mėn. lenkai davė iškilmingą pasižadėjimą, kad jie neis į mūsų žemę, kadangi mes turime kovoti su kolčakininkais ir vokiečiais. Ir tikrai, reguliari kariuomenė maž daug laikėsi duoto žodžio. Bet yra dar vadinami „Strzelcy Nadniemieńskie“ ir „Obrona Kresów“, kurie veikia suvisu savystoviai ir nemano atsisakyti savo provokacinės politikos.

Spalių 11 d. įvyko susirėmimas Kadišiuose. Netikėtai užklupti lenkai išsklaidyti, palikę nukautais vieną ulaną, dešimt peštininkų ir tris arklius. Be to, į mūsų rankas pateko dokumentai, kuriuos čia iš dalies paskelbiame.

Kadišiai yra šiapus demarkacinės linijos, taigi mūsų rajone. Mūsų žvalgyba sužinojo, kad iš aplinkinių sulenkėjusių kaimų vyriškiai inėjo į Kadišius, kur yra vadyba, vadinamoji „dowództwo Obrony Kresów ziemii Suwalskiej“. Tai toji pati organizacija, kuri surengė maskiruotą Seinų sukilimą. Kadišiuos veikė veik tie patys asmens, ką ir Seinuos.

Jiems buvo duota užduotis dar labiau praplėsti lenkų žemės ribas Suvalkijoje, užimant Kapčiamiestį. Tuo tikslu jie ir varė savo judošišką darbą, nemanydami jo atsisakyti, o nuolat svajodami apie naujų žemės plotų užgrobimą.

Iš visos tos organizacijos štabo darbuotės paaiškėja, kad jie stengiasi surinkti daugiau vadinamų partizanų, kad galėtų pradėti lietuvių žemių puolimą. Visgi partizanų ne tiek daug stodavo. Priseidavo juos imti priverstinai, bet ir tai nevisuomet nusisekdavo. Pavyzdžiui, Kadišių organizatorius savo pranešime Nr. 2 skundžiasi: „Sunku suvaldyti žmones, nes stokuoja instruktorių, o patys žmonės niekuomet netarnavę kariuomenėje. Neturiu pajėgos praveisti naujokų ėmimą“. Taigi savanorių partizanų yra neužtektingas skaičius ir priseina galvoti apie priverstiną mobilizaciją.

Kitas pranešimas, rašytas „do dowódtwa placu w Sopockinach“, nurodo, kad jų instruktoriai sulaukia priešinio iš gyventojų pusės. Tame pranešime rašoma: „Kada išsiunčiau keletą žmonių į Barbiškių sodžių surinkti tinkamų vyrų, tai Antanas Sliuchcicas puolė ant mano kareivio, ištraukė jam iš rankų šautuvą ir šovė į mano kareivius. Ateina čia žmonės iš anapus Nėmuno, daro čia avantiūras ir ne tik kad patys neina į kariuomenę, bet ir kitų neleidžia“.

Esant lietuvių apgyventose žemėse tie partizanai negeriausia jaučiasi. Žmonės juos persekioja ir jei sugauna kur nors atsilikusius, ar mažus žvalgų būrelius, tai šiems riestai atsieina. Patys vadai apie save aukštos nuomonės ir su tais pačiais savanoriais nelabai skaitosi, užtat pastarieji ir bėga. Pavyzdžiui viename pranešime nurodyta 7 pabėgusieji (Vilkel Martinas iš Stalų, Kulevič Juozas iš Gotovenčių, Gugel Antanas, Janulevič Pranas, Lis Antanas, Lis Pranas, Markevič Ignas visi iš Goračkų).

Visgi Kadišiuose surinkta nemažas skaičius. Ten būta ir ulanų iš pirmo pulko „Ułanów Kresowieckich“. Jie gaudavo nurodymų, kaip elgtis. Pavyzdžiui viename įsakyme, adresuotame „do pchor. Lecha“, ant kitos įsakymo pusės draugiškai patariama per daug nesikarščiuoti, būti arčiau demarkacinės linijos, kad pavojui ištikus būtų galima lengviau pabėgti.

Kapčiamiesčio užėmimo plenas buvo nuodugniai išdirbtas, parašytas operatyvis įsakymas, kurį čia ištiesi ir paduodame.

Slaptai.

Operatyvis įsakymas.

Išėjimo laikas ir kryptis.

Rytoj spalių ... d. š. m. visa partizanų rinktinė skaičiuje ... žmonių, drauge su ulanų būriu 23 valandą išeina plentu Kapčiamiesčio link.

Išėjimo pradžia ir voros apsaugojimas.

Voros prišaky partizanai, jų užpakaly ulanai; apsauga iš partizanų skaičiuje 5 žmonių, einančių 300 žingsnių pirmiau. Vora eina taip, kad 12 v. 50 m. būtų kryžkelėje plento ir Griškavos — Mentiškių kelio.

Voros išsiskirstymas.

Pusvalandžiui praslinkus, 1 val. 20 min. vora skirstosi į 4 būrius, kiekvienas būrys eina pirmyn, prisilaikant jam duotos užduoties.

1-asis būrys.

1-asis būrys, vadovaujant .... eina per Mentiškių mišką, keliu iš Mentiškių į Kapčiamiestį ir krūmuose aukštumos 122 užima šaulių poziciją frontu į Kapčiamiestį.

2-asis būrys.

2-asis būrys, vadovaujant .... drauge su pirmu būriu eina į Mentiškius, paskui krūmais pagal Jančulius ežero krantu prie Juozapavo, į vakarus nuo Dumblių kaimo ir šiaurėje nuo ežero aukštumoje 128 užima šaulių poziciją šaulių frontu į Kapčiamiestį ir prižiūri Kapčiamiesčio — Veisėjų vieškelio.

3-ias būrys.

3-ias būrys, vadovaujant .... eina į kairę nuo plento, pamiškiu, kur ir užima poziciją skersai kelio iš Stalių į Kapčiamiestį.

4-ias būrys.

4-ias būrys, vadovaujant .... drauge su trečiu būriu eina pamiškiu, paskui tyliai Simonaukos ežero pakrančiu apsupa Kapčiamiestį ir paežeriu traukia į Nasutus. Maž daug 500 žingsnių Nasutų nepriejus, būrys dalinasi į du skyrius.

1-asis ir 2-asis skyriai.

1-asis ir 2-asis skyriai užima šaulių liniją priešais Nasutų kaimo aukštumoje 134 frontu į Kapčiamiestį, taip pat Kapčiamiesčio — Veisėjų vieškely. Tiedu skyriu turi būt nematomu iš vieškelio, bet turėti jį savo priežiūroje.

3-ias ir 4-asis skyriai.

Likusieji 3-ias ir 4-asis skyriai eina į Padumblių kaimą, pereina upelį ir, nejeinant į kaimą, užima sargybą aukštumoje 132 ir vieškelį į Veisėjus, frontu pusiau sukimo į Kapčiamiestį. Tiedu skyriu irgi turi būt nepastebiami iš vieškelio.

4-ias būrys privalo užimti nurodytas jam vietas tiek tyliai, kad jo nepastebėtų Kareivičių, Nasutų ir Padumblių gyventojai ir pirm laiko nepraneštų į Pozopsius.

Ulonai.

Ulonai drauge su 4-tu būriu, aplenkus Kareivičius, Nasutus ir Padumblius, traukia miškan keliu iš Padumblių ir vieškeliu į Veisėjus. Pamišky prie Vieškelio sustoja ir laukia veikimo pradžios.

Bendras įsakymo smulkmenų pildymas.

Visos rinktinės atvyksta į paskirtas vietas didžiausioje tyloje, laukia nurodytos valandos ir tik tuomet pradeda savo veikimą. Perankstybas ugnies atidatymas, įsakymo smulkmenų nevykdinimas gali sugadinti visą planą, ką reikia neužmiršti.

Veikimas.

Ketvirtą valandą trečias būrys atidaro ugnį ir išlėto šaudydamas slėnka į Kapčiamiesčio miestelį.

Pirmas būrys pradeda veikti dešimčiai minučių praslinkus, taigi 4 val. 10 min. Jis atidaro ugnį ir pamažu slėnka į Kapčiamiestį.

Antras būrys pradeda šaudyti 4 val. 20 min., taigi 10 minučių praėjus, kaip atidaro ugnį pirmas būrys.

Ugnis.

Šaudyti ramiai, neskubomis. Ugnis pamažoms — tai salvė, tai pavieniai šūviai, šovinių nemėtyti.

Pamačius, kad lietuviai traukiasi iš Kapčiamiesčio, antras būrys persekioja juos ugnimi išilgai vieškelio, bet pirm to duoda jiems išeiti iš Kapčiamiesčio.

Ketvirtas būrys iš pradžių nešaudo. Lietuviams gi išėjus iš miestelio ir didesnėmis partijomis susispietus ant vieškelio, atidaro energingą ir ramią ugnį

1-as ir 2-as skyriai šaudė tik tuomet, kai atidaro ugnį 3-ias ir 4-as skyriai. Ulonai pasirodė iš miško ir, kiek tai galima, raiti atakuoja lietuvius. Tuo laiku 4-as būrys turi daboti, kad savo ugnimi nesužeistų ulonų ir jų arklių, ir kad laiku suturėtų ugnį. Ugnį suturėjus būrys turi padėti ulonams ir tuojau energingai atakuoti lietuvius.

Jei lietuviai trauktųsi Nasutų ir Padumblų kaimų linkui, tai 4-as būrys pereina į kaimą ir iš paskutiniųjų gina kelią per tuos kaimus. Ulonai turi ateiti jam į pagalbą.

Vežimai.

Paskui rinktinės važiuoja 6 vežimai, kurie neprivažiavus 2 varstų iki Kapčiamiesčio sustoja ant kelio pamiškėje ir laukia įsakymo.

Apsauga Kapčiamiestį užėmus.

Kapčiamiestį užėmus, antras būrys užima Jančiulius ir išsiunčia vieną skyrių į Dumblėnus saugoti plento Leipūnų link, iš kur visuomet galima laukti lietuvių atakos. Ketvirtas būrys paieka Padumblėnuose tris skyrius, o vieną skyrių išsiunčia į Nasutus ir turi daboti vieškelio į šiaurę nuo Veisėjų ir į pietų-vakarų nuo Paviešinkių—Pazopsių. Trečias būrys su dviem skyriais užima Kalvius. Kitu du skyriai apsistoja Ivaškuose ir išstato sargybą ant plento pamiškėje.

Kapčiamiestyje.

Miestelyje pasilieka pirmas būrys ir vietos milicija, kurią reikia sutvarkyti tuojau užėmus miestelį.

Ulonai.

Ulonų žvalgai privalo jodinėti keliu: Kapčiamiestis — Kalviai — Gerveliai — Sapežiškiai — Daržininkai — Paviesninkai — Navikai — Pagulionys — Justinava — Mičiūnai — Semeškai — Jarai — Ilgeniškiei — Barčiai — Vilkija — Viktorina — Juškonys — Šapurai — Valentai — Jančiuliai — Kapčiamiestis.

Susisiekimas su W. G.

Užėmus miestelį tuojau reikia praveisti susisiekimą su Želviais ir Beržininkais.

Matomai nebuvo dar paskirta diena, kuomet partizanai, o paskiau ir reguliari kariuomenė (nes gyve-

nime jos nesiskiria toli nuo kitos) turėjo įvykinti tą įsakymą ir pasekmingai, kaip jų popieryje nurodyta, užimti Kapčiamiestį.

Bet mūsų kariuomenė suardė jų plenus, laikinai likvidavo jų norus. Tik pasakysime, kad iš tų neatšakomųjų asmenų mes visko turime laukti. Neveltui lenkai kėsina ir Kalvarijai ir kitiems mūsų miestams. Vienu sakiniu lenkai pasižada neiti į mūsų žemę, prisilaikyti demarkacinės linijos. Kitu gi atveju organizuoja būrius, duoda jiems pašalpas ir įsako laužyti visokius prižadus, varyti savo judošišką darbą, nežiūrint įvairių diplomatinų tarimųsi.

Karininkas S—tis.

Špekzucheriai (Lašinių ieškotojai).

Jau gan seniai Kurše prasidėjo formotis taip vadinamos rusų dalys. Iš pradžių buvo būriai, kaip jie vadina, „šviesaus kunigaikščio“ Lyveno, o šalimais jojo tvėrėsi būrys vardu grafo Hellerio, jojo vadovu apsiskelbė kokis tai išsišokėlis kuris save vadina tai Bermontu, tai Avalovu, tai Urusovu. To žmogaus praeitis esanti labai miglota ir negarbinga, o patsai rusų armijoje buvęs ir žemo laipsnio ir garbės neturintis žmogus. Tas pats ir su Virgoliū.

Tasai Bermontas po priedanga kovos su bolševikais pradėjo spiesti apie savę įvairius tamsius žmones. Reikia pasakyti, kad vargu begalima rasti panašaus plauko reakcininkų, tai yra norinčių caro-monarko Rusijos valdžios, kaip šie pastarieji. Jų kareiviai nešiojantieji ant pagonų caro Miko raides, ant rankovės stačiatikių (pravoslavų) kryžių ir, žinoma, kepurėje seną caro laikų rusų kokardą. Dar būtų mažą juoko, kad tai darytų rusai, sakysime, kad ir iš nelaisvės atvyti, bet akyvesnis dalykas yra tasai, kad pas Bermontą daugiausia susispietę vokiečiai — špekzucheriai, kuriuos mes visai neteisingai kolčakininkais vadiname. Jų vardas špekzucheriai (vokiškai: lašinių ieškotojai). Tiktai pasižiūrėkime, koki įstabūs dalykai dedasi.

Kas matė ir žino Bermonto „špekzucherių“, kiekvienas pasakys, kad juose yra 90 ant 100 spartakininkų, daugiausia fabriku darbininkų, bet tokių darbininkų, kurie ne taip senai kėlė Vokietijoje riaušias, norėdami bolševikų tvarkos, o šiandien už Kuršo ir Lietuvos lašinius neva rašos pas Bermontą ir Virgolič'ą bolševikų mušti. Ir koksai gi gražus sutaikymas.

Spartakininkai (vokiečių bolševikai) susidėjo su monarkininkais (caro bernais), norinčiais atgaivinti nedalinamą Rusiją. Kas pas Bermontą užsimena, sakysime, apie Rusijos Steigiamąjį Seimą, tą sušaudo.

Vasario 27 revoliucija (pirmoji 1917 m.) girdi irgi buvus žydų išmislas ir jų sėbrų kadetų, užtat kas tiktai atsitiko Rusijoje po vasario 27 d. 1917 m. jie skaito neteisėtu. Rusų ženklą vartoja seną su karūnomis ir antspaudo spaudžiamos ant paliūdymų taip pat su karūnomis.

Kolčakininkai — tai patys juodžiausi reakcininkai. Kiti rusų generolai, kaip Judeničas, Kolčakas ir net Denikinas — jie vartoja naują ženklą, be karūnų.

Su tokiais tat biaurybėmis prisieina Lietuvoje ir Kurše reikalą turėti.

Maža to, — vokiečių ir net kitų šalių kapitalistai „špekzucherius“ paperka, kad turėti Kurše ir Lietuvoj bazę ne tik Rusijos reakcijai (carų gražinimui), bet ir Vokietijai. Kad, sakysime, Kurše susidarytų pajėga, kuri Vokietijoje ir kaizerį galėtų gražinti.

Užtat yra suprantama, kodel juos remia Kuršo baronai ir Lietuvos ponai Ropai ir jiems panašūs.

Tiesa, pavojus „špekzucherių“ yra laikinas, bet kartu yra be galo biaurus. Juk prisiminus jau vieną tai, kad, sakysime, Vokietijos vagys, žulikai ir visi kitoki prasikaltėliai ir visuomenės atmatos pas kolčakus vietą randa. Tik manykite, kokią nuoskaudą jie gali padaryti tam kraštui ir jojo žmonėms, kur šios plėšikų gaujos užėina.

Prisižiūrėkime tikrai arčiaus į šių plėšikų avantiūras.

Šio mėnesio spalio 8 dieną jie užpuola latvių kariuomenę ir pradeda skverbtis Rygon. Iš mūsų užima Šiaulius. Klausimas, kam tai vis daroma? O atsakymas trumpas: jie turėjo užimti ir Rygą ir Kauną ir čia apskelbti Rytų valdžią (suprask Rusijos Rytų).

Tu čtuojaus būtų darę mobilizaciją ir mūsų brolius būtų varę imti Maskvą, patys užpakalyje stovėdami. Jie turėjo jau prirengę ir savus juodašimčius ministerius ir savus juodašimčius gubernatorius, kurie būtų suplaukę iš Berlyno ir kitur į Kauną ir Rygą.

Narsūs Latvijos kareiviai pirmi patiko šjuos žmonių atmatas. Pasirodė, kad jie žengė girti ir vokiškomis kolonomis. Latvių kariuomenės dalys, patikusios priešą, dešimt kartų skaitlingesnį, skerdė juos be pasigailėjimo. Krūvas prišaudė, atėmė ir daug grobio. Pirmą dieną buvo paimta iki 14 kulkosvaidžių.

Tulus nelaisvius taip pat pasisekė atvesti į pačią Rygą, nes šiaip paprastai viena kita partija „špekzucherių“ „išdildavo“ bevedant. Reikėjo ilgai prikalbinėti latvių kareivius, kad jie atvestų „špekzucherius“ į Rygą, kad čion ištyrus, kas jie per paukščiai esą, ar ištiesų jie yra rusai, kaip tai daugelis tvirtina ir ar galima su jais susišnekėti rusiškai, sprendžiant iš jų rusų apdaro.

Iš bent 200 paimtų nelaisvių pasirodo, kad nebuvo nei vieno ruso. Nei vienas rusiškai nemokėjo kalbėti, nežiūrint į tai, kad visi nešioja rusų formą ir dar su stačiatikių kryžiaus priedais.

Užpuolę Rygą, dantis atkando. Keletą dienų, techniškai gerai aprūpinti, iš duosnios Vokietijos „kovai su bolševikais“ gavę galybę ginklų, „špekzucheriai“ bombardavo Rygą.

Galanda dantį jie ir ant Kauno, bet jau spėjo iš mūsų kariuomenės dalių gauti tinkamą atramą.

Yra reikalinga kuogreičiausia apsivalyti nuo šio vidaus plėšrio parazito.

Į jų mestą piršfinę atsakė latviai, jiems paspėjo į pagalbą jų sąjungininkai estai. Ten kur užkabino mus, atsakėme ir mes ir netoli ta valanda, kada Lietuva apsivalys nuo šių Vokietijos ir Rusijos išmatų ir tuomi padės savo broliams latviams ir estams, padės ir rusų bei vokiečių demokratijai, kadangi paralizuos (panaikins) šių juodašimčių darbą.

Į kovą!

Bl. Bl.

Mūsų oro jėga auga, auga...

(Kelios mintys apie Karo Aviacijos Mokyklą).

Kartą, bevartydamas kokios tai senos, parudavusios, sudulkėjusios knygos lapus, radau tokią 109 psalmės mintį:

— Tavo žygio metu su Tavim eis galiūnai šventadienio rūbuose, o Tavo jaunimas prieš aušrinę apstos Tave...

Šiandien mūsų tautos žygio metas. Šiandien su jaja eina, ją į laisvę veda galiūnai—kokius ji pagimdė — šventadienio rūbuose: pakelta, tvirta dvasia, o jos jaunimas, jau laisvės aušrinę tamsiuose debesyse pamatęs, apstojo ją: nuo naujo pavergimo gina.

Tie senieji galiūnai ir tas jaunimas kuria visur iš nieko, matematikos 0, jėga, kuri vis auga, auga ir į laisvę veržias.

Už Nemuno gelmių, jo krantų aukštųjų į pietus tesiasi apiklampis laukas. Jo priešpiečių ir vasaros vakarų kryptyse angarai niūkso: priešpiečiuose—didelis-didelis, vakaruose—mažas-mažas. Juodu riša platus, vietomis šakotas, takas. Kokios gyvybės jį pramynė ir kas juo nuolat vaikščioja ir neleidžia žolėms želti taip, kaip jos čia tame tylame lauke želia?

Tenai prie didžiojo angaro yra gyvas skruzdynas jaunučių vyrų. Jie kartu su pirmuoju aušros spinduliu keliiasi, velkasi odinius rūbus, pilotės dedasi ir eina per tą tylųjį apmirusį lauką į mažąjį angarą. Čia aparatai, tepalai, benzinas, motorai paverčia juos, mokinius, į fabrikos darbininkus, nešvarius, murinus. Ir tuomet tik jų gyvos, žibančios akys tesako, kad jie vistik ne raumenų, bet galingos sielos darbininkai. Ir jie dirba, dirba... Tos tai gyvybės aerodromo taką mindo ir želti jam neduoda...

Miestas dar miega. Nemuno paviršiaus dar nieks neraižo: nė žvėjo irklas, nė garo mašina, o aerodromo laukas jau užia, traška: motorai bandomi lėkti. Ir žiūrėk pradeda kilti aeroplanai viens kits... Iškyla apsuka ratą kitą ant laukų, miesto, nusileidžia, išsodina vienus, paima kitus ir vėl į orą užia, o būrys vidury aerodromo vis stovi, dėmėjasi kaip aparatas lakioje ore ir savo eilės laukia: greičiau paveldėti mašiną, greičiau išmukti, lėkti, lėkti! Ne todėl lėkti, kad kaikurie sako, kad kiekviename žmoguje yra instinktas lėkti ir kad sparnus mes tematome pas viršžmones—aniuolus, bet todėl, kad mūsų tautos žygio mete visiems amžiams mūsų vergėjus sutramdyti—reikia sudaryti oro jėga, kuri kariautų su tokia pat priešų jėga. Ir jie skuba, skuba...

Praktikos lakstymus baigę eina į teorijos pamokas. 8-mis varpelis pradeda skambėti ir skamba jis iki 17¹⁵. Lekcija eina už lekcijų: aviacijos teorija, aeronavigacija, meteorologija, aerofotogrametrija, motorai, lietuvių kalba... Kas valanda, kas diena renka žinias, kurių mūsų tauta dar neturėjo niekad.

Pavakarėj, kada jau dangus rimsta, o žmogus nuo dienos nuovargio poilsio laukia, už Nemuno laukas vėl užia, tarška it audroms užėjus. Mūšieji jaunučiai aviatoriai vėl savo jėgas bando, vėl viens kitą laimina į oro kelionę; vėl aparatai ir kyla ir leidžias, ir laukus ir miestą lanko, kol tamsa jų ne nutildo...

Daug ilgų gana sunkaus darbo dienų praėjo, daug vargo iškęsta, bet greit, greit tame tyliame lauke už Nemuno išaugs jėga, kuri ir aukštai debesiuose,

padangėse ir toli-toli nematomuose gorizontuose mūsų gyvybę reikš. Ir dabar ji jau debesius remia ir dabar ji jau tolimus plotus siekia. Ir ji kas diena vis stiprėja: žiūrėk ir pakyla nauja gyvybė.

Auga, auga mūsų Lilientaliai, Raitai, Delagranžai, Farmanai, Blerio—jie mūsų aviacijai kelią praskins.

Lnr-tis Jonas
Karininkas - mokytojas.

S U L A U K Ė M.

Sulaukėm aušrelės.
Štai teka skaisčiai
Aukšinės saulutės
Nauji spinduliai.

Sulaukėm tos garbės,
Kur laukėm seniai.
Atbudo galiūnai —
Tėvynės ainiai.

Sulaukėm ir vėliai
Kareivių būrių,
Didvyrių narsiųjų,
Tautos gynėjų.

Sulaukėm būrelio
Kareivių narsių:
Jie gina tėvynę
Nuo priešų tamsių.

Negailis gyvybės,
Aukuoja save,
Kad tik atvaduotų,
Tėvyne, tave!

Ir karžygiams būna
Garbė amžina;
Per jų narsumą.
Mums švinta diena.

O ašai, vargdienis,
Ką duoti galiu?
Nupinsiu vainiką
Gražiausių gėlių...

17-X-19 m.
Šancai.

Juodyla.

Malonus įspūdis.

Sykį gana vėlai pasitaikė man su keletu draugų grįžti iš koncerto. Naktis buvo tamsi ir smarkiai lijo lietus; gatvėse buvo pilna patrulių. Nekliudomai praėję keletą jų, ant Žaliojo kalno, jau nebetoli mūsų kareivinių, tečiau buvome sulaikyti sargybinių, tarp kurių ir vieno žydo būta.

— Iš kur tamstos? — užklausė žydukas.

— Štai čia iš šitų kareivinių, — atsakėme rodydami rytų pusėn.

— Kur tamstos buvote?

— Koncerte, — atsakėme vienu žodžiu, — štai ir bilietus parodysime.

— Aš žinau, žinau, kad jūs turite bilietus! Bet liūdymus ar turite? Liūdymus parodykit!

— Kad labai lietus lyja, — norėjome išsiteisinti.

— Ui! Kas buve, argi Lietuvos kareiviai iš cukraus? — neištirpsime, nebijokit! — juokavo sau linksmi žydukas ir neleido nei žingsnio tolyn eiti. Draugai išėmė liūdymus. O aš, norėdamas žyduką iširti, sakau jam:

— Ar nematai, kad esame kareiviai? Iš rūbų jų gali pažinti... Taip lietus lyja ir dar čia jam rodykl!..

Taip kalbėdamas, paėjau keletą žingsnių priekin.

— Aš sakiau tamstai sustok! Kas kad tamsta esi kareivio rūbuose. Mums prisakyta dabar, kas tik vėliau dvyliktos valandos be liūdymo vaikščioja, tuojau į Komendantūrą nuvesti...

— Ką tu čia meluoj! Nei tau kas liepė, nei ką; pats tik išgalvojai.

— Kam aš meluosiu? dabar kitaip negalima, nes atsirado daugybė lenkų šnipų. Pagalios, jei tamsta nenori rodyt, tai eisim į Komendantūrą.

Matydamas, jog iš žydo nagų nebeišspruksi, parodžiau liūdymą.

Nors ir gerą valandėlę ginčijaus su žyduku, bet jis nė kiek nesupyko ir, pažiūrėjęs liūdymą, mandagiai atsiprašė. Šlapias, kaip pelė, grįžau į kareivinę, bet man buvo linksma ir malonu, kad iš žydu tarpo atsiranda tokių sąžiningų kareivių.

Juodas Mikoliukas.

Žinios.

Lietuvoje.

Armijos teismas paskyrė teisiamajin posėdin nagrinėjimui 1919 m. spalio 31 d. Generalinio Štabo karininko Vladimiro Visokich, kaltinamo 3 d. 154 str. Baudž. Kodekso 1903 metų, byla.

Karininkas Budrevičius
Armijos Teismo Sekretorius.

Kaunas. „Lietuvos“ Nr. 232 yra paskelbtas sąrašas Švietimo Ministerijos stipendijatų, važiuojančių į užsienį baigti mokslus. Čia noriu nurodyti ne į tai, kad jie važiuoja mokintis, nes Lietuvai reikalingi tie, kurie baigia aukštesnį mokslą. Bet tame sąraše pastebiami asmens, kurie yra mobilizuoti ir laikinai paliuosuoti, kolei jie dirba tam tikrose įstaigose. Argi jau prie tokių negali būti pritaikintas mobilizacijos įstatas. Nes jei jie važiuoja į užsienį, tai reiškia išstoją iš įstaigos, kuri juos laikinai pavadavo nuo tarnavimo kariuomenėje. Ir tuomi pat dabar jie turi eiti į tarpą jų, kurie buvo anksčiau mobilizuoti. Nes negalima norėti ir būtų neteisinga, kad jie pasislėptų nuo kariuomenės, tuo laiku, kuomet jų draugai, esantieji tokioje pat padėtyje savo krūtine gina Lietuvos sienas nuo priešų, kurių skaičius paskutiniu metu dar daugiau padidėjo.

Lauksime tam tikro išaiškinimo,

Kariškis-Studentas.

Dabartinio Popiežiaus Benedikto XV leista yra Uzdūšinėje dienoje laikyti kiekvienam kunigui trejos mišios. Šiemet, Vyriausiojo Vado nurodymu, visi armijos kapelionai, vienas iš tų trijų mišių su tam tikra iškilme laikys už pirmutiniąsias karo aukas, kaip tai: karininką Antaną Juozapavičių, kareivį Paulių Lukšį ir kitus.

Vyriausias Armijos Kapelionas.

Kariškiams žeme aprūpinti. Vyriausiosios Komisijos kariškiams žeme aprūpinti savo posėdyje š. m. spalio m. 15 d. nusprendė paimti Valstybės nuosavybei kariškiams žeme aprūpinti iš pašalinių žemės savininkų šias žemes:

1) iš grovo Juozo Benedikto Tiškevičiaus Trakų apskrity du palivarku: Polipių 150 dešimtinių ir Juodiškių 350 deš. 2) iš Medardo Komaro Šakių apskrity 6 palivarkus: Plieniškių apie 353 h-a, Klišių—290 h-a, Dabkūniškio — 471 h-a, Pranciškavo — 133 h-a, Kraučioniškio — 200 h-a ir Repnavos — 88 h-a, o viso — 1535 h-a. 3) iš grovo Potockio papėdininkų Šakių apskr. Liudvinavos palivarką apie 175 h-a.

Netrukus Komisija spęs apie paėmimą žemių Ukmergės apskrity iš grovo Tiškevičiaus, Daugėlos ir kitų, Panevėžio apskrity iš stambesniųjų žemės savininkų ir Pasvalio apskrity iš grovo Tiškevičiaus, Karpio ir kitų.

Iš daugel apskričių Komisijų iki šiol dar nėra gauti nutarimai apie geistinas paimti žemes kariškiams žeme aprūpinti.

Kauno m. teatre spalio 27 d. J. Vaičkaus trupė vaidino vien kareiviams 3 veiksmų dramą «Žmonės» ir komediją «Be šulo». Įėjimas buvo nemokamas. Dar pusiau šešių kai kurių dalių kareiviai jau užėmė daugumą vietų, gi prieš pat vaidinimą salė ir abu aukštu buvo kuone kimšte prikimšti. Vaidinimas paprastai prasideda 7 val., bet ši sykį dar šiek tiek vėliau, nes laukė ateinant karo mokyklos kuopos, kuriai atėjus ir prasidėjo. Apie patį vaidinimą nė nekalbėsiu. Pažymėsiu tik, kad kareiviai, kaip matyt, buvo labai užgandinti. Užsilaikė labai gerai. Iš kalbos su vaidintojais pastebėjau, kad ir jie publika buvo labiausiai patenkinti. Labai malonų įspūdį darė dalys išsirikiavę ir dainuodamos einant namo. Net ir pašaliečiams pridavė ypatingą ūpą. Pageidaujama, kad ateityj irgi būtų rūpinamasi kareivių dvasios reikalais, duodant jiems šokią tokią pramogėlę. Manau, kad apie tai turėtų pasirūpinti susitvėrus Kar. Pr. Dr-ja, kuri susitarus su p. Vaičium ir jo trupe galėtų tankiau padaryti kareiviams tą malonumą.

Ponui Vaičkui ir jo vaidintojams reikia tarti širdingą padėką, kad jie duoda pavyzdį ir neužmiršta kareivių dvasios teikalų.

Tautmylis.

Mažoji Lietuva.

Klaipėda Lietuva! Jau senai visiems žinoma, kad Mažąją Lietuvą su Klaipėdos uostu Taikos Kongresas atskyrė nuo Vokietijos. Bet kam Mažoji Lietuva ir Klaipėda ateityje prigulės, apie tai taikos sutarty-

je nieko aiškaus nepasakyta. Šiomis dienomis rusų laikraštis „Priziv“ skelbia telegramą, kur pasakyta, kad santarvė galutinai nutartusi atiduoti Klaipėdą Lietuvos valstybei.

Užsienyje.

Iš Amerikos lietuvių kariškių gyvenimo.

Lietuviai žuvusieji Prancūzijos karo laukuose. Amerikos valstybei įsikišus karan, daugelis Amerikos lietuvių pateko kariuomenėn ir priversti buvo iškelti Prancūzijon. Daugelis jų ten ir savo galvas padėjo. Amerikos laikraštis „Vytis“ (Nr. 8) skelbia kelių nukautų pavardes: 1) Pranas Žmuidinas mirė nuo žaizdų; 2) Jonas Veitiekūnas mirė nuo žaizdų; 3) Kazys Savickas mirė nuo influencos; už narsumą gavo aukso kryžių; 4) Jurgis Kreivis mirė nuo žaizdų; 5) Julius Bugaila mirė nuo žaizdų; 6) Mykolas Gončauskas nukautas.

Amerikos kariuomenė Lietuvai. Iš Vašingtono parėjo žinia, kad senatorius Mac Cormick senate pranešė, kad jisai iš visai patikrintų šaltinių patyręs, jog Amerikos valdžia yra nusprendusi pasiųsti į Lietuvą kariuomenės brigadą.

Chicagos lietuviai kareiviai šių metų rugpiūčio mėnesio 28 dieną pasiuntė į Waschingtoną telegramą, kurioje jie nurodo savo nuopelnus kariuomenėje po Suvienytų Valstybių vėliava, protestuoja prieš lenkų veržimasi į Lietuvos ribas ir kreipiasi su maldavimu: „kad stipri Amerikos tauta sulaukytų tą tironišką autokratišką tautą, kuri neprisilaikydama jokių teisių, mina Lietuvos žemę ir tas prasiskolinęs apsiginklavęs priešas nori uždėti ant Lietuvos autokratišką viešpatystę“. Telegramą pasirašė Leitenantas S. Biežis, S. Wikelis, V. Straienas ir seržantas J. Zamkus.

Kolčakininkai apšaudė lietuvių atstovybę Rygoje. Spalio 17 d. apie 1 val., kada mūsų atstovybės butas buvo pilnas žmonių, kolčakininkai pradėjo šaudyti tą sritį sunkiaisiais šoviniais su troškina-momis dujomis. Vienas jų plyšo netolimais, jo nuotrupos pateko į butą drauge su dujos kvapu. Žmonės išbėgo. Tarnautojai pasiliko vietoje ir dirbo iki 4 val.

Visiems fotografijos mėgėjams. Kadangi manoma prie Gen. Štabo Literatūros Dalies leisti laikraštis su paveikslais arba šiaip paveikslų albumas, be to sudaromas karo fotografijų archivas, tai geistina, kad visi, kas turi ką nors nufotografavęs iš karo gyvenimo, siųstų bent po vieną fotografijos egzempl. į Literatūros Dalį. Atskirų ar visų grupių kariškių fotografijos ir gi tinka.

Siųsti šiuo adresu: Kaunas. Gedimino g-vė Nr 19. Generalio Štabo Literatūros Dalis.

Šiuomi pranešu, kad rengiu spaudai platoką rašinį:

1) **Lietuviai kariškiai Rusų armijoje per didįjį karą** (istorinis piešinys iš veikimo lietuvių kariškių Rusuos).

2) „**Karo žirgas**“, prisilaikant Ivanovo veikalo „Военная лошадь“.

Artilerijos karininkas Natkevičius.

Atsiųstos redakcijai knygos.

Таупомųjų Valstybės kasų įstatai. Kaunas 1919 m. 12 pusl.

M. O. W. 'de Lubicz-Milosz. Les relation actuelles entre la Lituanie et la Pologne. Discours prononcé le 21 Juin 1919. Paris. 24 pusl.

J. Buivydis. Saulei šviečiant. Krašto Aps. Min. Literat. sk. leidinys. Kaunas 1919 m. 12 pusl.

Sąrašas ligų ir kūno trūkumų, kurie paduoda nuo tarnavimo kariuomenėje. Krašto Aps. Min. Literatūros skyriaus leidinys. Kaunas 1919 m.

К. Езовитовъ. Бѣлоруссы и поляки. Документы и факты изъ истории оккупации Бѣлоруссии поляками въ 1918 и 1919 годахъ. Kaunas 1919 m. 124 pusl. Kaune 10 auksinų.

„Ateitis“ 2-s sąsiuvinis. Kaunas 1919 m.

J. Gobis. Pažanga ir laimė. Kaunas 1919 m.

A. Jakštas. Logikos evoliucija. Kaunas 1919 m.

Kun. S. Š. Savasties klausimu. Kaunas 1919 m.

Simonas Šultė. Evolucijos keliai ir revoliucijos dėsniai. Kaunas 1919 m.

Dras J. Maculevičius. Žemės savasties teologijos supratimu, Kaunas 1919 m.

P. Malakauskas. Apie vyskupų rinkimus. Kaunas 1919 m.

Jakštas. Lietuva ir tautų sąjunga. 1919 m.

Jakštas. Kultūros viešpatija. Kaunas 1919.

Pr. Penkauskas Mūsų jaunuomenės idealai. Sv. Kazimiero Draugijos leidinys. Kaunas 1919 m.

„Ateitis“ 3—4 sąsiuviniai. Kaunas 1919 m.

Redakcijos atsakai.

Žemaičių gynėjui. Tamsta siųski žinučių, tinkamos bus spausdinamos.

Juozui Ostachovičiui. Eilės netinka.

Antupių Juozui, Tyslevai, Matui Grigoniui, Vargo poėtai. Po vienas jūsų eilių atidavėme mūsų leidžiamajam kalendoriui.

Matui Grigoniui. Suvalkiečiai nesako Sidoraučius, bet Sidoravičius.

Tyslevai. Iš viso pluošto sveiko eilių išsirinkome tik vienas, kurias atidavėme mūsų leidžiamajam kalendoriui.

Kariui St. Butkui. Iš Tamstos esame gavę „Kruviname žygyje“, kurio nėra pabaigos. Laukiame atsiunčiant.

Tikram Tėvynės mylėtojui. Mes ne vieną kartą esame nurodinėję tas ydas. Be to kai kas jau atsimainė—kareiviai dainuoja tautinius motyvus, ir už kurio laiko vien tik jie ir liks. Del formavimo atskirų kuopų, tai jau Krašto Apsaugos Ministerijos darbas.

Kariškiui Pr. Žigui. Žinutė būtų labai suvėlinta, o kaipo dailės dalykutis suvisu silpnokas.

Skaitykite ir platinkite didžiausį Lietuvoje dienraštį

LIETUVA.

Lietuva išeina kasdieną, išskiriant dienas po šventadienių.

Lietuvoje uoliai ginama Lietuvos nepriklausomybė.

Lietuvoje daugiausia rašoma žinių apie valdžios darbus

Lietuvoje paduodama visi valdžios įsakymai, parėdymai, nauji įstatymai ir tt.

Lietuvoje paduodama valdžios žinios, paimtos iš pirmų šaltinių.

Lietuvoje greičiausia paduodamos viso pasaulio telegramos.

Lietuvoje rašo žinomiausi Lietuvos publicistai (laikraštininkai).

Lietuvos kaina: metų ketvirčiui 30 auksinų (markių), 1 mėn. 10 auksinų (markių).

LIETUVOS adresas: Kaunas, Laisvės Alėja, Nr. 60.